

Ciència
David Bueno

Dinamisme de la llar

La nostra llar és un planeta dinàmic, en constant reinvençió, una característica que no només el fa habitable sinó que també va incidir decisivament perquè en un moment geològic concret, fa uns 4.000 milions d'anys, sorgís la vida. Dins aquesta llar, les persones tenim una tendència innata a buscar el benestar. Però aquest mateix dinamisme s'entossudeix a no posar-nos-ho fàcil, perquè sovint esclata en catàstrofes meteorològiques i geològiques: sequeres, inundacions, vents i tempestes; excés de fred o de calor; volcans, terratrèmols i esllavissades; impacte de meteorits... Successos plens d'una força devastadora inimaginable que, paradoxalment, evoquen en moltes persones un sentiment quasi de veneració romàntica, una admiració per les forces primigènies que modelen el nostre planeta, que els nostres avantpassats van plasmar atorgant-los poders màgics, místics i fins i tot divins.

Per exemple, sabieu que l'any 1908 Moscou es va salvar de ben poc de no ser destruïda per un meteorit que va caure a Sibèria? Però que, tanmateix, bona part de l'aigua que fa possible la vida prové de meteorits caiguts durant la formació de la Terra? I que el principal centre de pelegrinatge d'una de les religions monoteistes s'estructura al voltant d'un meteorit? A *Un planeta blau*, que va obtenir el premi Vicent Andrés Estellés de narrativa científica 2008, Constantino Armesto ens explica, a partir d'una abundant quantitat d'exemples, els darrers coneixements de les ciències de la Terra i de l'espai, i ens ofereix tot un seguit de claus per comprendre els fenòmens geològics i les catàstrofes naturals que afecten la humanitat. Armesto és catedràtic de física i química i autor de diversos llibres de divulgació científica.

Agrupats en set capítols, ens parla de l'origen de la Terra i dels meteorits, dels terratrèmols, dels volcans, de l'aigua, de l'atmosfera, del sòl i de la biodiversitat. I ho fa contraposant els efectes catastròfics de la natura amb la implicació que aquests mateixos fenòmens tenen i han tingut per a la vida a la Terra, per a la nostra pròpia existència; una contraposició que justifica l'admiració que sentim per aquestes forces primigènies. Un llibre per deixar-nos sorprendre per les intimitats de la nostra llar.*

Un planeta blau
Constantino Armesto
Publicacions de la Universitat de València
València 2009
Preu: 15 euros
Pàgines: 332

1 2 3 4 5

Toni Soler ens presenta un Companys versemblant

PERE VIRGILI

el dietari d'Amadeu Hurtado *Abans del sis d'octubre*, no troba gaire grogues les paraules que deixa anar el personatge inventat per Soler.

Amb poder de seducció

Convertit en un cobai científic, Companys es passeja per la Barcelona imperfecta del 2015 sorprenent a tothom amb les seves declaracions vanitoses, misògines i reaccionàries. Només desitja prendre's un anís al Paral·lel i visitar alguns salons del Barri Xino. Gràcies al seu poder de seducció i l'encant de la seva retòrica, esdevé un personatge mediàtic que arriba fins i tot a pensar-se la possibilitat de tornar a la política. Però Companys, com el científic i com l'agent protagonista del relat, no són res més que titelles dels polítics per mantenir-se en el poder. De cop, un incident amb un familiar d'un mort pels anarquistes el porta gairebé a l'emmudiment i a una mena d'abandonament amarg, convençut que el passat no es pot canviar: "Quan el passat torna, no se sap mai què durà a la motxilla". Tothom ha de suportar el pes dels seus records, per més feixuc que sigui, diu el president.

La història és ben inversemblant, potser més en els diàlegs que en la intriga, però ja se sap que la regla de la ficció històrica (si és que n'hi ha cap) és que els seus personatges i esdeveniments siguin versemblants en la seva pròpia ficció. Cosa que, en aquest cas, Soler aconsegueix amb facilitat i que només queda desvirtuada pel desig irrefrenable del seu autor de farcir-la de bromes ("No diguis Joaquim Blat fins que no sigui al sac") o de referències explícites i potser innecessàries a l'actualitat.*

Restrepo narra la relació entre una mare i el seu fill adolescent

deixar la resistència i el país perquè ja tenen més coses que la seva vida per protegir. Tot això ho coneixem des dels records de Lorenza i les preguntes de Mateo. La distància que s'obre dia a dia entre un fill que vol saber la veritat i una mare que no sap si derrocar el mite o fer-li digerible.

I és que Ramón no es va limitar a abandonar el seu fill als dos anys. Aquesta figura de la literatura i del teu veïnat no es dona en format tòpic. Afortunadament. El drama que agrairim a l'autora es un altre. Lluny del seu país i en una vida convencional, la relació no funciona i Lorenza demana separar-se. L'home no ho accepta i diguem que es passa amb el règim de visites de cap de setmana. El paio segresta el seu fill durant uns mesos. Són els perills d'enrotllar-te amb un heroi de la

clandestinitat. Potser no serveix per fer la compra, però a l'hora d'amar-gar-se és un crac d'inventiva.

Tot això està explicat en retrospectiva, en dos plànols temporals, perquè el fill vol viatjar a Buenos Aires a la recerca d'obtenir respostes en primera persona del pare. Fart de la imatge de guerriller romàntic que la seva mare li ha anat endossant més per prescripció pedagògica que per convicció. La trama està ben construïda, els personatges funcio-

Laura Restrepo no cau en cap dels molts clixés que l'assetgen a l'hora d'explicar una història política i sentimental

1 2 3 4 5

nen, el rerefons polític no és pamfletari. El millor de la novel·la, tot i això, està en el difícil maneig de la relació entre mare i adolescent. Un territori ple de mines antilectors i clixés que l'autora soluciona amb perícia i lucidesa amb diàlegs precisos, en ocasions divertits, i sempre creïbles.*